

оновлення основного капіталу, у якому ведучу роль відіграє машинобудування. Важливо не відстати від світових тенденцій, приступити до планомірного формування цілісного господарського комплексу України на основі розвинутого машинобудування як умови забезпечення самодостатності та економічної незалежності країни.

Список літератури. 1. Гальчинський А., Геєць В., Семиноженко В. Україна: наука та інноваційний розвиток. — К.: Вид. ОП НДІБВ. — 1997. — 66 с. 2. Глобалізація і безпека розвитку: Монографія /О. Г. Білорус, Д. Г. Лук'яненко та ін. Керівник ін. колективу і наук. О. Г. Білорус. — К.: КНЕУ. — 2001. — 733 с. 3. Єрохін С.А. Структурна трансформація національної економіки (теоретико-методологічний аспект). / Наукова монографія/ — К., Видавництво «Світ Знань», 2002 р., 528 с. 4. Геєць В. М. Уроки та перспективи ринкових реформ і довгострокового економічного зростання в Україні. — Економічна теорія. — 2004. — № 3. — с. 3 — 27. 5. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004 — 2015 роки) "Шляхом Європейської інтеграції" / Авт. кол.: А.С. Гальчинський, В. М. Геєць та ін. Нац. ін-т стратег. дослідж., Ін-т екон. прогнозування НАН України, М-во економіки та з питань європ. інтегр. України. — К.: ІВЦ Держкомстату України, 2004. — 416 с. 6. The World Almanac and Book of Facts 2009. — N.Y. — World Almanac Ed. Group, Inc. — 2009. — 1008 p. 7. www.ukrstat.gov.ua. 8. Матвиенко П. Тяжелая доля тяжелой промышленности. — Время. — 11 сентября 2009. 9. Макмиллан Ч. Японская промышленная система: Пер. с англ./ Общ. ред., вступ. ст. О.С.Виханского. — М.: «Прогресс», 1988. — 400 с.

Подано до редакції 13.03.2009

УДК 336.225.674

Н.О. БОНДАРЕНКО, к.е.н., проф., ХІФ УДУФМТ, Харків;
В.М. ТИМОФЄЄВ, д.е.н., проф., НТУ «ХПІ», Харків

ПОСИЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО КОНТРОЛЮ ЯК ФАКТОР ПОДОЛАННЯ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ В УКРАЇНІ

У роботі розглянуто сутність, види, форми економічного контролю та принципи його здійснення.

Essence, kinds, forms of economic control and principles of his realization, is in-process considered.

Ключові слова: фінансова криза, економічний контроль, сутність, види, форми, принципи.

Вступ. Дана тема є актуальною тому, що в умовах фінансової кризи зростає значення законного і ефективного використання державних коштів та, відповідно, контролю за їх рухом.

Постановка задачі. Метою статті є розкриття сутності, видів, форм та принципів економічного контролю.

Методологія. Економічний контроль є вагомим фактором подолання фінансової кризи в Україні.

Результати дослідження. Економіка України сьогодні знаходиться у стані фінансової кризи. Для її подолання держава, уряд України приймають конкретні заходи. У 2008 р. Президент України підписав Указ «Про додаткові заходи щодо подолання фінансової кризи в Україні» та Верховна Рада України прийняла Закон України «Про першочергові заходи щодо запобігання негативних наслідків фінансової кризи та про внесення змін в деякі законодавчі акти України» від 31.10.2008 р. №639 –У1.

В цих умовах зростає значення контролю. Сутність контролю можна визначити як систему спостереження та перевірки процесу функціонування та фактичного стану об'єкта управління з метою виявлення обґрунтованості й ефективності прийнятих управлінських рішень, інформування про ці явища керівників органів та усунення несприятливих ситуацій.

Однак сутність контролю не може бути всебічно розкрита поза сферою управління, яку він обслуговує, тому що не існує контролю взагалі, а є контроль конкретного змісту і конкретних форм. В залежності від сфери управління, яку він охоплює, виділяють такі галузі контролю: адміністративний, технічний, екологічний та економічний контроль.

Найважливішою галуззю контролю сьогодні в Україні є економічний контроль.

Економічний контроль традиційно має два різновиди: фінансово -економічний та фінансово - господарський контроль.

Фінансово-економічний контроль поділяється на державний та муніципальний контроль.

Фінансово-господарський контроль складається із незалежного контролю та контролю власника.

Контроль власника, у свою чергу, поділяється на внутрішньовідомчий та внутрішньогосподарський контроль.

Традиційними формами економічного контролю є ревізія, тематична перевірка, слідство, зовнішній аудит, внутрішній аудит, експертиза та інші супутні аудиту послуги.

Оскільки в умовах фінансової кризи виникає необхідність жорсткого управління фінансами держави та в цілому економікою країни, то це вимагає посилення економічного контролю як функції управління та створення його новітніх форм. Саме такою новітньою формою економічного контролю є державний фінансовий аудит.

В Законі України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання фінансовим правопорушенням, забезпечення ефективного використання бюджетних коштів, державного і комунального майна» визначено, що метою державного фінансового аудиту є «...перевірка та аналіз фактичного стану справ щодо законного та ефективного використання державних чи комунальних коштів і майна,

інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю».

Розрізняють такі види державного аудиту: аудит ефективності виконання бюджетних програм; аудит діяльності бюджетних установ; аудит діяльності державних підприємств; аудит систем внутрішнього контролю. Виходячи з конкретного виду державного фінансового аудиту впливають й його завдання.

У 2007 р. наказом Головкиру затверджено Методику проведення органами державної контрольно-ревізійної служби державного фінансового аудиту суб'єктів господарювання, у якій визначені процедури та етапи проведення аудиту, його особливості порівняно з іншими формами фінансового контролю. Так, наприклад, визначено, що державний фінансовий аудит може проводитися тільки у плановому порядку і його тривалість не може перевищувати 90 календарних днів.

За результатами державного фінансового аудиту складається звіт, який містить висновки щодо досягнення його мети. На відмінність від незалежного зовнішнього аудиту, після проведення державного фінансового аудиту керівник суб'єкта господарювання зобов'язаний надати органу державної контрольно-ревізійної служби, за рішенням якого проводився аудит, інформацію про те, як враховуються рекомендації, зазначені в аудиторському звіті. Якщо під час проведення державного фінансового аудиту виявлені факти порушення чинного законодавства, які можна класифікувати як злочин, то органи державної контрольно-ревізійної служби зобов'язані негайно повідомити про них правоохоронні органи.

Важливе значення для подолання фінансової кризи має також суворе дотримання принципів здійснення економічного контролю, таких як: всеосяжність (передбачає поширення контролю на всі сфери суспільної діяльності та на весь господарський механізм); безперервність контролю (означає систематичне виконання контрольних функцій, що зумовлюється безперервним характером господарських та виробничих процесів); об'єктивність контролю (передбачає незацікавлене та неупереджене виконання контрольних функцій особами, які здійснюють перевірки, точну фіксацію відхилень від встановлених параметрів у діяльності об'єктів, що перевіряють, та правдиве висвітлення результатів контролю); оперативність контролю (виявлення недоліків у роботі об'єктів господарювання на якомога ранній стадії з метою швидкого їх усунення); науковість контролю (означає використання останніх досягнень науки і техніки, передового досвіду у процесі проведення контролю); економічність (передбачає здійснення контролю з якнайменшими витратами мінімальною численністю робітників, які мають спеціальні знання та навички контрольної діяльності); доцільність контролю (проявляється в тому, що його інформація повинна

мати певний економічний зміст, бути потрібною і корисною при прийнятті управлінських рішень); раціональність контролю (полягає в його проведенні без певних складнощів і значних витрат); дієвість (активний вплив контролюючих органів на підконтрольні об'єкти шляхом прийняття ефективних рішень з метою усунення виявлених недоліків та їх попередження в майбутньому).

Висновки. Для подолання фінансової кризи в Україні необхідно посилити економічний контроль, суворо дотримуватись принципів його здійснення, а також впроваджувати його новітні форми.

Список літератури: 1. Закон України «Про першочергові заходи щодо запобігання негативних наслідків фінансової кризи та про внесення змін в деякі законодавчі акти України» від 31.10.2008 р. №639 –УІ. 2. Указ Президент України від 17.11.2008 р. «Про додаткові заходи щодо подолання фінансової кризи в Україні». 3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання фінансовим правопорушенням, забезпечення ефективного використання бюджетних коштів, державного і комунального майна» від 15 грудня 2005 року № 3202 – ІУ. 4. Методика проведення органами державної контрольно-ревізійної служби державного фінансового аудиту суб'єктів господарювання, затверджена наказом Головкиру від 09.10.2007 № 232. 5. *Бондаренко Н.О., Понікаров В.Д., Попова С.М.* Аудит суб'єктів підприємницької діяльності: Навчальний посібник. – Київ, Центр навчальної літератури, 2004. – 300 с.

Подано до редакції 13.03.2009

УДК 331.2

А.Н. ГУЦАН, асистент, НТУ «ХПИ», Харків

ВЛИЯНИЕ МОТИВАЦИОННОГО АСПЕКТА НА ФОРМИРОВАНИЕ ПОНЯТИЯ ЗАРАБОТНАЯ ПЛАТА

В работе изучаются вопросы, связанные с оплатой труда. Рассматривается и анализируются определения «зарботной платы» которые предлагаются различными авторами. На основе анализа предлагается утонченная трактовка понятия «зарботная плата».

The article deals with questions of the payment of labour. The contribution of different researchers to the concept «salary» has been analyzed. According to the analysis the refined interpretation of concept «salary» has been put forward.

Ключевые слова: зарботная плата, работник, термин, воздействие

Введение

Изучение теоретических основ зарботной платы в условиях современной рыночной экономики Украины является чрезвычайно важной задачей. Сегодня зарботная плата выступает одним из ключевых параметров, которые влияют на принятие решения работника о желании поступить на предприятие, остаться работать на нём или уволиться. Зарботная плата является тем ключевым звеном, которое связывает предприятия и работника и обеспечивает их взаимосвязь.